

Spelmännen jubilerade på Malmahed med allmusik, gubbstöt och ärtsoppa

Festtåget med förridare på fjordingar drar fram genom Malmköping.

Runt om i länet har det vimlat av spelmän och folkdanslag denna strålände helg men priset tog nog ändå Malmahed där länets spelmansförbund 50-årsjubilerade på söndagen på själva födelseplatsen. Där var allmusik och alldans, festtåg genom samhället, ärtsoppa ur kokvagn på heden, tal och uppvisningar

i massor. Publikciffran var som mest över 1 500 personer på idrottsplatsen. Särskild uppmärksamhet ägnades evigt unge Gustaf Wetter, aktiv i både spelanskretsar och bland dansarna.

Arrangemangen var många denna jubileumsdag. Spelmansförbundet arrangerade mästerskap i gubbstöt — en slags schottis — och uttagningen började redan på söndagsmorgonen. Högmässa i folkton var det i kyrkan och den samlade så

mycket fok att åtskilliga aldrig kom in.

Sedan blev det spel på gator och torg i mindre grupper. Allaktivitet var ordet för dagen i Malmköping på söndagen och det besannades på eftermiddagen på idrottsplatsen. Ett festtåg med förridare på fjordingar gick från Tingshuset till IP. Förbundets ordförande Arne Blomberg, Södertälje välkomnade välgörande kort. Man påminde om att den första spelmanstävlingen i länet hölls i Flen 1910. Förbundet bildades i Malmköping 1925 och är det äldsta i landet.

Malmabygdens spelanslag och folkdanslag hade organiserat jubileet med Sören Olsson som ledare. Det blev en blandad kompott med hela förbundet, med olika spelanslag, solister, nyckelharpor, munspel och mycket annat hela söndagseftermiddagen. Birgitta Hylin framförde förföriska danser och sjöng till. Hon fick också med sig Malmabygdens folkdanslag i turerna.

GUSTAF WETTER HYLLED
Alla generationer fanns med på stämman. Många veteraner som 89-åriga Ivar Boström, Valla, Edvard Pettersson, Skebokvarn m fl men först och främst Gustaf Wetter, Katrineholm,

Hemmaseger i gubbstöten

Det blev hemmaseger i gubbstöt vid spelansstämman i Malmköping. Gubbstöt är en gammaldags schottis och i finalen vann Georg Berg och Inga Blomkvist, Malmköping med 184 poäng. Envärdig jury var läraren vid Statens danskola Henry Sjöberg och hans maka Irene.

den ende kvarvarande från första styrelsen. I samband med dansarnas uppvaktning — som bestod av en penninggåva för ytterligare uppteckningar av musik — hyllades Wetter och hans maka Millis. Gustaf blev Sörmländska ungdomsringsens förste hedersmedlem och det fick han papper på medan hustru Millis fick blommor som ett tack för alla gånger hon lånat ut maken.

Dansarna utmanade också

spelmännen på schottis och då blev det färggrant på den gröna gräsmattan. Det dansades inte bara där utan också i små ringar eller parom par på andra plats på Malmaheden.

Gustaf Wetter tog till orda, berättade en del minnen gladdes åt renässansen för folkmusiken, dansen och sången. Han började spela vid 13 års ålder, har tecknat upp 603 originaluppteckningar av folkmusk efter 40 sagesmän och vet alltså det

mesta om detta gebit.

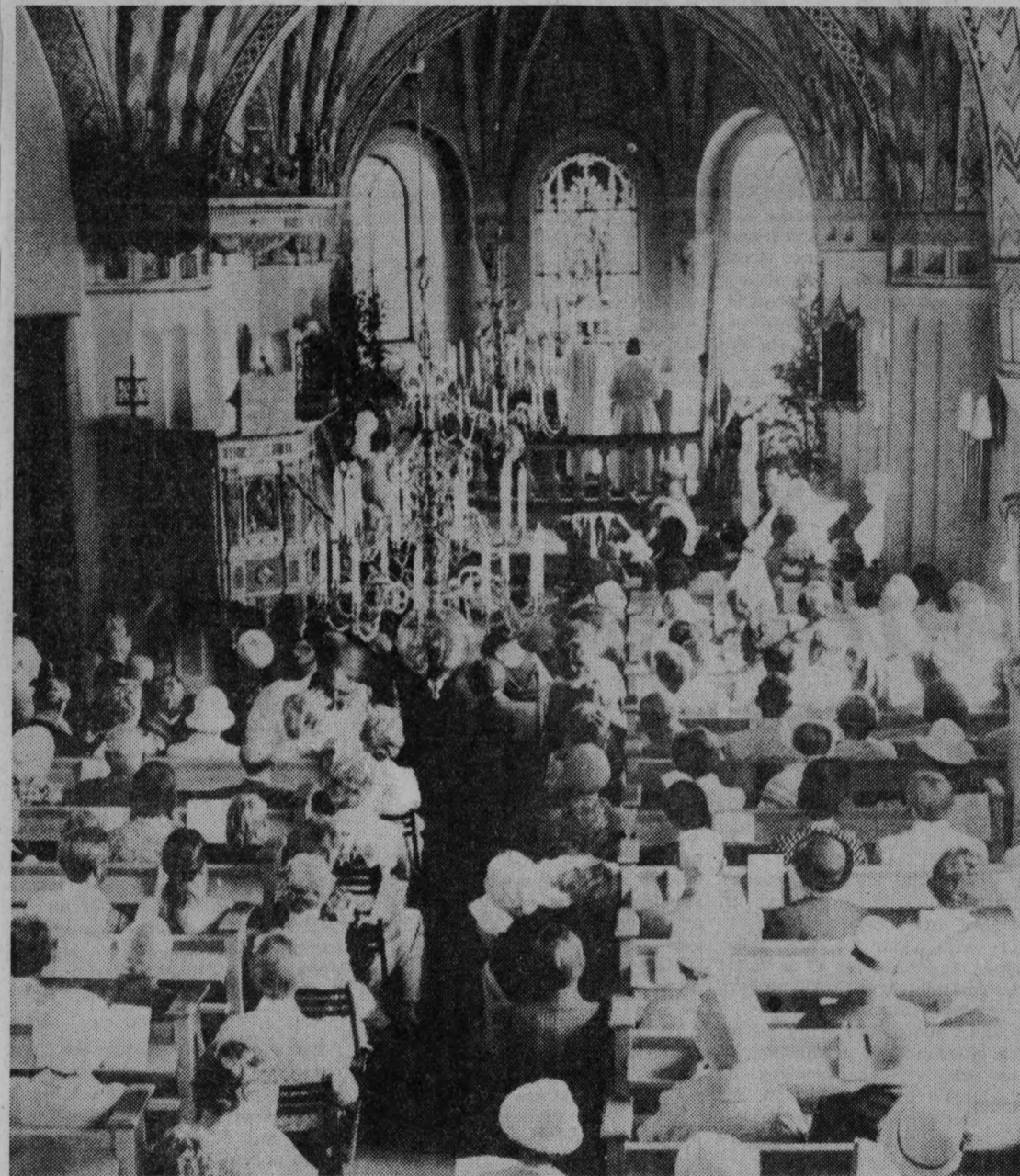
Den nämnda avdelningen i programmet var dess höjdpunkt. Sedan började puuliken troppa av men programmet fortsatte ännu i timmar med olika grupper och enskilda vid mikrofonerna. På lördagskvällen hölls samkväm i Folkets park i Malmköping, en lokal som är så där lagom primitiv för att folkdansare och musikanter ska trivas, berättades det för oss.

Birgitta Hylin framförde förföriska danser och visor.

Tre veteraner på spelansstämman: Edvard Pettersson, Skebokvarn, Gustaf Wetter, Katrineholm och 29-åriga Ivar Boström, Valla deltog med liv och lust i uppspelningen. Alla hade sina egna soloavdelningar i programmet.

Högmässan i folkton i Lilla Malma kyrka blev en minnesrik och stämningsfull gudstjänst med en menighet som fyllde både kyrka och vapenhus, ja till och med ute på trappan och kyrkogården lyssnade skaror av människor.

Jubileumsstämman i Malmköping:

G. Wetter ungdomsringens första hedersordförande

Södermanlands spelmansförbund jubileumsstämma i Malmköping på söndagen blev en folkfest av stora mått, med taktfast musik, färgsprakande dräkter och fladdrande fanor. Dagen gynnades ju av det mest strålande väder som tänkas kunde, liksom den dag för 50 år sedan då förbundet bildades i en av lägerhyddorna i Malmköping.

Dagens program började redan tidigt på morgonen med så kallad gubbstötstävling, men tyngdpunkten var förlagd till Malmheden, Malmköpings idrottsplats, där själva stämman hölls. I ett långt vackert festtåg med forridare tågade man från planen vid tingshuset till idrottsplatsen till tonerna av taktfast folkmusik. Inför ca 1.500 personer gav sen både folkdansare och spelmän en bejublad uppvisning. Dels var det Malmbygdsens folkdanslag som var "i ledet", dels medlemmar i södermanländska ungdomsringen. Det var mer än varmt inne på idrottsplatsen och programmet som var ganska långt, måste ha varit påfrestande för många i varma tunga folkdräkter, men värmen till trots genomfördes det till punkt och pricka.

FÖRSTA STÄMMAN

Ordföranden i Spelmansförbundet, Arne Blomberg, erinrade om att första spelmansträffen i Sverige hölls på Gesundaberget 1908 och en spelmansstämma i Flen 1910. Det kom emellertid att dröja till 1925 innan det första spelmansför-

bundet, Södermanlands, bildades i Malmköping. Visserligen hade man 1922 vid en midsommarstämma på samma plats tillsatt en organisation för bildandet av ett förbund, men den insomnade utan att ha utfört sitt uppdrag. Vid spelmansstämman i Flen medverkade bland annat en redaktör E Gonbril.

Hela arbetet inför jubileumsstämman har planlagts och utförts av medlemmar i ortens eget spelmanslag och folkdanslag, vilket Arne Blomberg i hög grad uppskattade.

HEDERSMEDLEM

Gustaf Wetter utnämndes till den första hedersmedlemmen i Södermanländska ungdomsringen genom dess ordförande Bo Björkman, som passade på att tacka honom för hans stora insatser. Som alltid, sade Bo Björkman, är det en kvinna bakom, som strukit skjortor och lagat mat – och överlämnade en stor blomsterbukett till fru Millie Wetter som tack för "lånet" av maken. I sitt tacktal passade Gustaf Wetter på att berätta några små episoder från sin långa spelmansbana. Bland annat att han vid bildandet inte tilltröddes kunna spela utan i stället fick leda en häst – men så blev han också droskchef under kriget! Han har spelat ända sedan 1914, och har nu 803 originaluppteckningar efter 40 sagesmän. De uppteckningarna är nu överlämnade till Södermanlands Spelmansförbund.

BÖRJADE 1913 . . .

– Ingen har så länge som jag arbetat för ett samarbete mellan Spelmansförbundet och Ungdomsringen, sade Gustaf Wetter. Jag började redan 1913 och det torde inte vara fjärran förrän vi kommer under samma tak.

Även spelmanförbundet som sådant uppvaktades av Södermanländska Ungdomsringen genom Bo Björkman som tillsammans med kassören Göran Berglund överlämnade en penninggåva.

– Den får vi tusentalt igen för ingen har gjort så mycket för oss som Spelmansförbundet.

Birgitta Hylén från Stockholm sjöng färöiska melodier, bland annat en från slaget i Svolder och ledde ett par färöiska danser, säregna och uppskattade.

TRADITIONSBÄRARE

En traditionsbärare av stora mått, Evald Pettersson från Skebokvarn men bördig från Fogdö spelade en Majstångsmarsch från sin hembygd – trots sina snart 80 år spelade han säkert och taktfast den trevliga låten.

Under dagen hölls högmässa i folkton i Lilla Malma kyrka, som var till allra sista plats fylld. Alla extra sittplatser som gick att uppbära förslög inte. Man stod i gångar och vapenhus, ja till och med ute på trappan och kyrkogården. Inledningsvis spelade Malmbygdsens spelmanslag Brudmarsch från Österåker och medverkade även senare liksom församlingens kyrko-

kör. Predikan hölls av kyrkoherde Lars Palmgren och för orgelmusiken svarade kantor Anders Dahlquist.

UPPVISNING

Under dagen gav man uppvisningar på flera platser i Malmköping, bland annat vid tingshuset, i Kyrklunden samt vid Hembygdsgården. Alla medverkande blev utspisade med årtsoppa, som kokats på Malmheden under fältmässiga förhållanden. Det som sen blev över kunde också andra få vara med om att dela på. Trots värmen smakade årtsoppan förträffligt uppgavs från många håll.